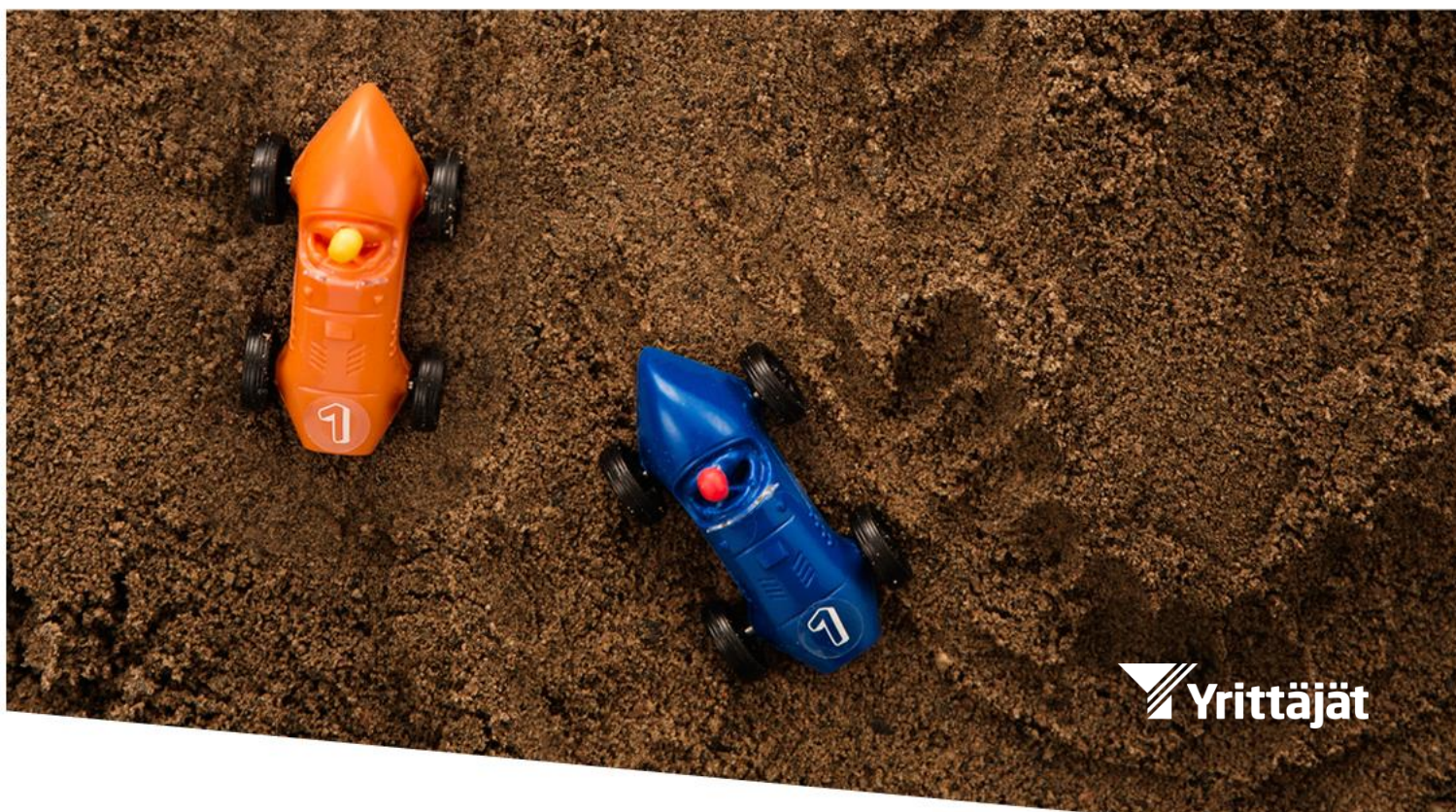

ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014 ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

SISÄLLYS

KUNTIEN ELINVOIMA JA YRITTÄJYYS KULKEVAT KÄSI KÄDESSÄ	3
ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014 ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT	5
1. MENETELMÄ JA TULOKSET	5
1.1 Kokonaisarvio kunnan elinkeinopolitiikasta.....	5
1.2 Arviot elinkeinopolitiikan osa-alueista	7
2. ELINKEINOPOLIITTIKAN OSA-ALUEIDEN KEHITYSSUUNNAT	10
2.1 Elinkeinopolitiikka ja resurssit	10
2.2 Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys	11
2.3 Arviot viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnasta	13
2.4 Arviot koulutuksen ja osaamisen kehityssuunnasta.....	14
2.5 Arviot hankintapolitiikan kehityssuunnasta.....	16
2.6 Arviot kuntapalveluiden ja infrastruktuurin kehityssuunnasta.....	19
2.7 Arviot kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminnan kehityssuunnasta	21
3. TÄRKEIMMIKSI KOETUT ELINKEINOPOLIITTIKAN OSA-ALUEET	23
4. YRITTÄJIEN MUITA ARVIOITA ELINKEINOPOLIITTIKASTA	25
LIITE 1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	31
LIITE 2 SUOMEN YRITYSRAKENNE.....	33

Suomen Yrittäjät: ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014 ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Suomen Yrittäjät	Anssi Kujala varatoimitusjohtaja p. 0400 567 925 anssi.kujala@yrittajat.fi	Susanna Kallama elinkeinoasioiden päällikkö p. 040 587 2445 susanna.kallama@yrittajat.fi	Hannamari Heinonen elinkeinopoliittinen asiamies p. 050 567 3395 hannamari.heinonen@yrittajat.fi
Yhteistyössä	Konsultit 2HPO Harri Hietala p. 0500 789 906 harri.hietala@2hpo.fi	Innolink Research Oy Mikko Kesä p. 0400 203 494 mikko.kesa@innolink.fi	Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät Minna Sillanpää p. 050 665 92 minna.sillanpaa@yrittajat.fi
Julkaisija	Suomen Yrittäjät PL 999, 00100 HELSINKI puhelin 09 229 221 toimisto@yrittajat.fi www.yrittajat.fi		

Kuntien elinvoima ja yrittäjyys kulkevat käsi kädessä

Jokainen kunta on niin menestynyt kuin siellä olevat yritykset ovat. Kuntien ja yritysten välinen yhteys on kiistaton. Elinkeinopoliittikan tehostaminen on käytännössä välttämätöntä kunnille verotulojen kasvattamiseksi. Taloudeltaan vakaa kunta kykenee huolehtimaan paremmin esimerkiksi hyvinvointipalveluistaan.

Suomen Yrittäjät uskoo, että sosiaali- ja terveystalouden kuntakohtainen monituot-tajamalli parantaisi palveluiden laatua ja lisäisi valinnanvapautta sekä säästäisi kuntien menoja. Samalla se parantaisi yritysten toimintamahdollisuuksia ja lisäisi sekä työpaik-koja että verotuloja. On selvää, että kuntien elinvoimaisuus nojaa vahvasti yrittäjiin. Jokaisen elinvoimaisenkin kunnan on syytä entistä paremmin tiedostaa yritysten merki-tys.

Suomen Yrittäjien paikallisyhdistys toimii jokaisessa kunnassa. Paikallisyhdistyksen tärkein tehtävä on vaikuttaa kunnan elinkeinopoliittikkaan kaikkien yrittäjien puolesta. Yli 4 000 yrittäjäläluottamushenkilöä käyttää omaa aikaansa kunnan elinvoimaisuuden pa-rantamiseksi elinkeinopoliittikan keinoin. Lisäksi Suomen Yrittäjien 20 aluejärjestön toimistoissa työskentelee 140 yrittäjyyden ammattilaista, joiden tehtävänä on edistää yrittäjien toimintaedellytyksiä.

Tämän tärkeän työn tukemiseksi Suomen Yrittäjät teettää joka toinen vuosi Elinkeino-poliittinen mittaristo -kyselyn, jossa kartoitetaan kuntien ja yrittäjien yhteistyötä sekä elinkeinopoliittikan tilaa valtakunnallisesti, alueellisesti ja kuntakohtaisesti. Tässä ra-portissa esitetään Etelä-Pohjanmaan tulokset.

Elinkeinopoliittista mittaristoa uudistettiin vuodeksi 2014. Uusi kysely pyrkii vastaa-maan aiempaa paremmin tarpeisiin kehittää kuntien elinkeinopoliittikkaa yhteistyössä kunnan, yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa. Mittaristo kuvaa nyt suuremman yrittäjäjoukon näkemyksiä.

Uudistukseen liittyy myös se, että raporttiin on lisätty kuhunkin mitattuun asiaan toi-menpidesuosituksia. Suositukset ovat käytännössä kuntien ja yrittäjien välisessä yhteis-työssä hyväksi havaittuja yksinkertaistettuja toimintatapoja. Tärkeintä on, että jokai-nessa kunnassa päättäjät, viranhaltijat ja yrittäjät käyvät yhdessä raportin tulokset lä-pi ja keskustelun myötä valitsevat sopivat itselleen parhaiten soveltuvat toimenpiteet.

Kysely toteutettiin nyt kuudennen kerran. Kyselyyn vastasi 4 356 yrittäjää. Paikallisyh-distysten hallituksissa vaikuttavista yrittäjistä vastasi neljäsosa. Valtakunnallisesti otos on jälleen edustava. Lisäksi tehtiin kuntakohtainen raportti 207 kunnasta.

Kysely osoitti selvästi, että kuntien elinkeinopoliittikka kaipaa kehittämistä. Kriittisim-min arvioitiin kuntien hankintapolitiikkaa ja päätösten yrityslähtöisyyttä. Kehittämis-tarvetta korostaa se, että yrittäjien mielestä nämä osa-alueet arvioitiin samalla kun-nan elinkeinopoliittikan tärkeimmiksi osa-alueiksi.

Elinkeinopoliittinen mittaristo -kyselyn tärkein tehtävä on auttaa kuntaa ja sen yrittäjiä tiivistämään yhteistyötä. Toivomme, että tuloksia hyödynnetään mahdollisimman laajasti elinkeinopoliitiikan kehittämisessä.

Käytännön työtä helpottamaan Suomen Yrittäjät on julkaissut Elinkeinopoliittisen ohjelman työkirjan 2013-2016. Työkirjassa annetaan selkeitä ja eri puolilla Suomea testattuja työkaluja onnistuneeseen elinkeinopoliitiikkaan. Erityisesti sote- ja kuntarakennuudistusten yhteydessä on syytä varmistaa, että nämä elinkeinopoliitiikkaa ohjaavat menettelyt ovat kunnossa.

Sähköinen versio työkirjasta on saatavilla osoitteesta www.yrittajat.fi/kunnat. Painettua työkirjaa voi tilata Suomen Yrittäjistä.

Yhteistyöterveisin

Anssi Kujala
varatoimitusjohtaja

Susanna Kallama
elinkeinoasioiden päällikkö

Hannamari Heinonen
elinkeinopoliittinen asiamies

Suomen Yrittäjät ry

Minna Sillanpää
toimitusjohtaja

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät

ELINKEINOPOLIITTINEN MITTARISTO 2014 ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

1. MENETELMÄ JA TULOKSET

Elinkeinopoliittista mittaristoa uudistettiin vuodeksi 2014. Uudistamisen myötä suora vertailtavuus edellisiin mittaristokyselyihin ei ole enää täysin mahdollista, mutta uusi kysely pyrkii vastaamaan paremmin yrittäjien tarpeisiin kehittää kuntien elinkeinopoliittikkaa yhdessä sidosryhmien kanssa. Vastaaajamäärä on nyt suurempi ja mukana on entistä enemmän myös muita kuin Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksen luottamushenkilöitä - jotka tosin parhaiten tuntevat oman kuntansa toimintaa.

Manner-Suomessa on 304 kuntaa. Suomen Yrittäjissä on yli 400 paikallisyhdistystä. Yrittäjät ovatkin usein halunneet säilyttää kuntien liittyessä oman paikallisyhdistyksen paikallisidentiteetin ja kulmakunnan edunvalvonnan tukena. Suomessa toimii vajaat 270 000 yritystä ja yrittäjää (266 909 yritystä vuonna 2012). Paikallisyhdistysten hallituksissa toimii luottamushenkilöinä noin 4 000 yrittäjää luottamushenkilöinä ja kuntien valtuustoihin on valittu 2 200 yrittäjää.

Kyselyyn saatiin 4 356 yrittäjän vastaukset koko maassa. Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella vastaajia oli 266 yrittäjää. Kuntakohtainen raportti toimitettiin paikallisyhdistyksille niihin kuntiin, joista kyselyyn vastasi vähintään viisi yrittäjää. Näin 207 kunnalle, kahdelle kolmasosalle Suomen kunnista, saatiin paikallinen raportti. Etelä-Pohjanmaan yrittäjien alueen kunnista 17 voitiin toimittaa kuntaraportti. Kaikki vastaukset on otettu kuitenkin huomioon aluejärjestökohtaisissa ja valtakunnallisissa raporteissa.

Elinkeinopoliittinen mittaristokysely koostui 18 taustoittavasta kysymyksestä (raportin luku 4). Lisäksi vastaajilta pyydettiin kouluarvosanoin (4-10) arviota seitsemän elinkeinopolitiikan osa-alueen onnistumisesta ja kokonaisarvosanaa elinkeinopolitiikasta yrittäjän näkökulmasta (luku 1). Elinkeinopolitiikan kehitymissuuntaa (5-portainen asteikko huonompaan-parempaan) eri osa-alueilla mitattiin tarkemmin yhteensä 30 väittämän avulla (luku 2). Vastaajia pyydettiin nimeämään myös kolme tärkeimpänä pitämäänsä elinkeinopolitiikan osa-alueita seitsemästä mahdollisesta (luku 3).

1.1 Kokonaisarvio kunnan elinkeinopolitiikasta

Koko maan kaikkien kuntien sama kokonaisarvosana elinkeinopolitiikasta oli 6,6 (asteikolla 4-10). Vastaajista 7 prosenttia antoi elinkeinopolitiikasta kiitettävän arvion ja vastaavasti 6 prosenttia olisi jättänyt luokalle. Vajaa neljäsosa antoi arvosanaksi 6 ja reilu neljäsosa arvosanan 7. Tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjät ovat suhtautuneet kuntien elinkeinopolitiikkaan kriittisesti.

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella oltiin hieman vähemmän kriittisiä, sillä alueella kokonaisarvosanaksi elinkeinopolitiikasta annettiin 6,9.

Kriittiset arviot saattavat johtua siitä, että julkinen sektori ei ole hyödyntänyt mahdollisuuksiaan kehittää elinkeinopolitiikkaansa yhteistyössä yrittäjien kanssa. Ei niinkään

siitä, että toiminta olisi aina niin epäonnistunutta yritysten kannalta. Kriittisyys kertoo myös siitä, että yrittäjien mielestä kunnat eivät ota päätöksenteossaan systemaattisesti huomioon päätösten vaikutuksia yrityksiin.

Kyselyssä kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys koettiin selvästi tärkeimmäksi elinkeinopolitiikan osa-alueeksi. Toisaalta tulos voi kertoa myös siitä, että kunnan alueella toimivat yrittäjät eivät tiedä kunnan elinkeinopoliittisia linjauksia tai toimenpiteitä, jolloin yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä olisi syytä tiivistää.

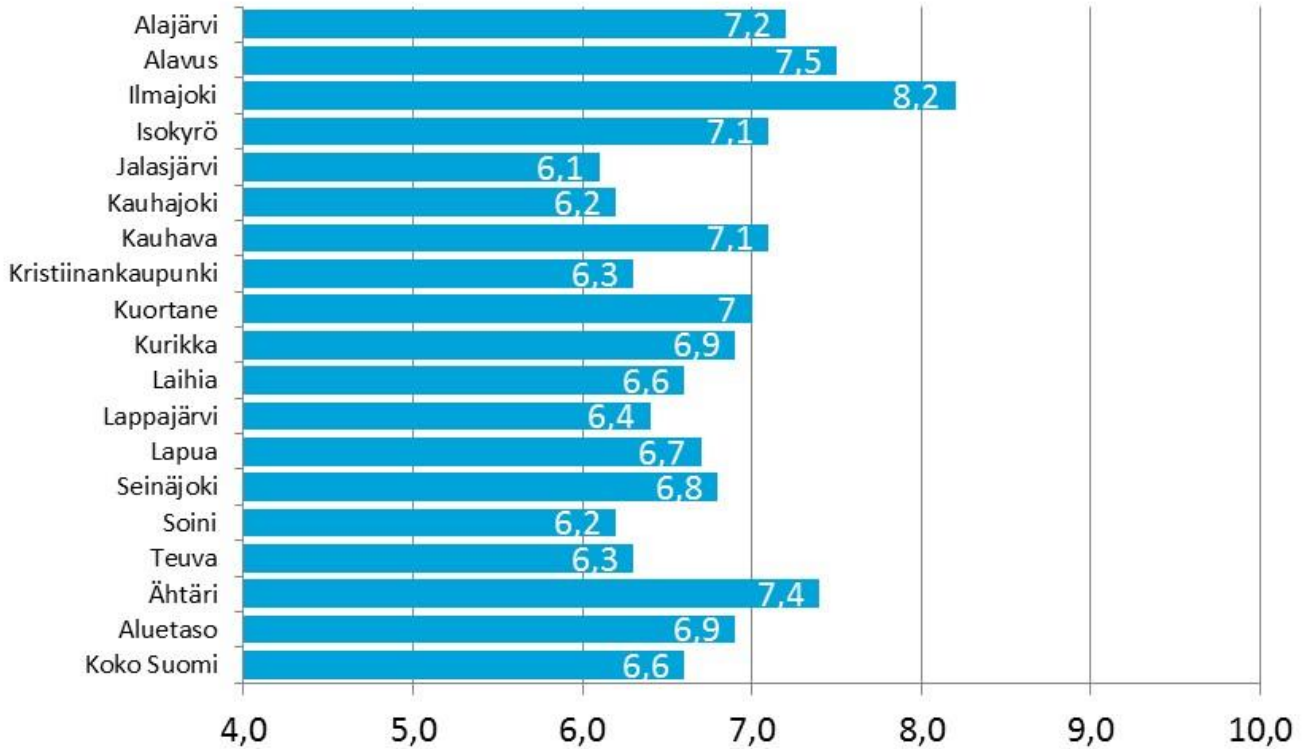
Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella kunnista paras kokonaisarvio, kouluarvosana 8,2, annettiin Ilmajoen kunnalle. Toiseksi sijoittui Alavus keskiarvolla 7,5 ja kolmanneksi Ähtäri arvosanalla 7,4.

Kokonaisarvosana 4-10 kuntasi elinkeinopolitiikalle yrittäjän näkökulmasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		4	5	6	7	8	9	10
Alajärvi	7,2	13	0,0%	7,7%	15,4%	46,2%	23,1%	0,0%	7,7%
Alavus	7,5	22	4,5%	4,5%	4,5%	31,8%	31,8%	18,2%	4,5%
Ilmajoki	8,2	16	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	50,0%	18,8%	12,5%
Isokyrö	7,1	8	0,0%	0,0%	25,0%	37,5%	37,5%	0,0%	0,0%
Jalasjärvi	6,1	11	0,0%	36,4%	18,2%	45,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Kauhajoki	6,2	15	13,3%	6,7%	26,7%	40,0%	6,7%	0,0%	0,0%
Kauhava	7,1	18	5,6%	5,6%	11,1%	33,3%	38,9%	5,6%	0,0%
Kristiinankaupunki	6,3	8	0,0%	50,0%	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%
Kuortane	7,0	7	0,0%	14,3%	14,3%	28,6%	42,9%	0,0%	0,0%
Kurikka	6,9	17	5,9%	0,0%	29,4%	23,5%	41,2%	0,0%	0,0%
Laihia	6,6	9	11,1%	11,1%	22,2%	11,1%	22,2%	11,1%	0,0%
Lappajärvi	6,4	5	0,0%	20,0%	40,0%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Lapua	6,7	23	0,0%	26,1%	13,0%	34,8%	8,7%	13,0%	0,0%
Seinäjoki	6,8	56	8,9%	8,9%	23,2%	25,0%	26,8%	3,6%	3,6%
Soini	6,2	5	20,0%	20,0%	0,0%	40,0%	20,0%	0,0%	0,0%
Teuva	6,3	7	14,3%	14,3%	14,3%	42,9%	14,3%	0,0%	0,0%
Ähtäri	7,4	13	0,0%	0,0%	15,4%	23,1%	53,8%	0,0%	0,0%
Aluetaso	6,9	266	4,9%	10,9%	17,7%	30,1%	26,7%	5,6%	2,3%
Koko Suomi	6,6	4356	6,3%	13,9%	22,0%	27,0%	19,2%	5,6%	1,4%

Asteikko: 4-10

Kokonaisarvosana 4-10 kuntasi elinkeinopolitiikalle yrittäjän näkökulmasta

1.2 Arviot elinkeinopolitiikan osa-alueista

Vastaajilta pyydettiin kokonaisarvosanan lisäksi kouluarvosanoin (4-10) arviota erikseen seitsemän elinkeinopolitiikan osa-alueen onnistumisesta. Nämä osa-alueet olivat elinkeinopolitiikka ja resurssit, kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, kunnan viestintä ja tiedottaminen, koulutus ja osaaminen, kunnan hankintapolitiikka, kuntapalvelut ja infrastruktuuri sekä seudullisen kehittämisyrityksen tai vastaavan toiminta.

Positiivisimmat arviot annettiin koulutuksesta ja osaamisesta sekä kuntapalveluista ja infrastruktuurista niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa. Kriittisimpiä oltiin kunnan hankintapolitiikan ja päätöksenteon yrityslähtöisyyden suhteen Etelä-Pohjanmaan yrittäjien alueella ja koko maassa. Kaiken kaikkiaan eri osa-alueiden arviot olivat kuitenkin lähellä toisiaan eikä Etelä-Pohjanmaan ja koko maan arvioiden välillä ollut 0,2-yksikköä suurempaan eroa millään osa-alueella Etelä-Pohjanmaan arvioiden ollessa kauttaaltaan parempia..

Kunnan hankintapolitiikasta ja päätöksenteon yrityslähtöisyydestä kunnan olisi jättänyt luokalleen noin 10 prosenttia vastaajista, kun koulutuksen ja osaamisen osalta vain 2-4 prosenttia. Hankintapolitiikasta kiitettävän arvosanan antoi 2-4 prosenttia vastaajista, kun viestinnän ja tiedottamisen kohdalla päästiin 8 prosenttiin kiitettävissä koko maan tasolla ja 11 prosenttiin Etelä-Pohjanmaalla.

Kokonaisarvosanat osa-alueittain

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		4	5	6	7	8	9	10
Elinkeinopolitiikka ja resurssit	6,8	266	6,0%	11,3%	19,2%	29,3%	24,4%	5,6%	2,3%
Kunnan päätöksenteon yritysälähtöisyys	6,7	266	8,3%	11,3%	21,1%	28,9%	19,9%	6,8%	2,3%
Kunnan viestintä ja tiedottaminen	6,9	266	6,4%	9,0%	18,4%	29,7%	23,7%	8,3%	2,6%
Koulutus ja osaaminen	7,1	266	3,8%	6,0%	14,7%	36,1%	28,9%	7,5%	1,5%
Kunnan hankintapolitiikka	6,5	266	9,4%	11,3%	23,7%	36,8%	13,2%	2,6%	1,5%
Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	7,0	266	4,9%	10,9%	15,4%	32,0%	27,1%	5,6%	3,0%
Seudullisen kehittämissyhtion tai vastaavan toiminta	6,9	266	3,8%	7,5%	17,3%	41,7%	18,4%	5,3%	1,1%

Asteikko: 4-10

Kokonaisarvosanat osa-alueittain / koko maa

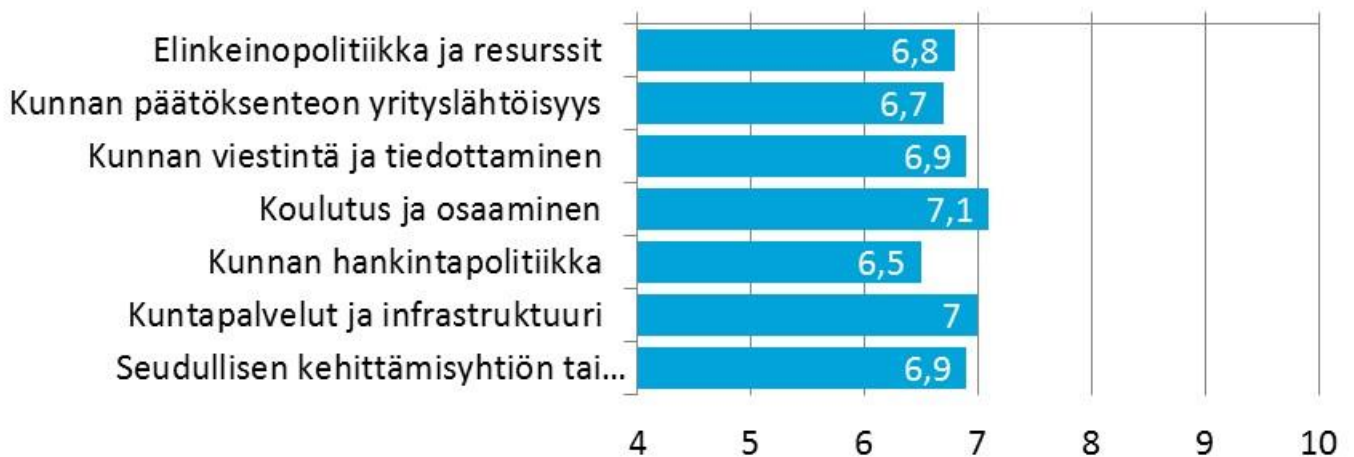
	Keskiarvo ja vastaajamäärä		4	5	6	7	8	9	10
Elinkeinopolitiikka ja resurssit	6,7	4356	6,5%	11,6%	21,7%	31,9%	18,2%	5,7%	1,3%
Kunnan päätöksenteon yritysälähtöisyys	6,5	4356	10,9%	15,2%	21,8%	25,5%	16,5%	5,5%	1,5%
Kunnan viestintä ja tiedottaminen	6,7	4356	7,3%	13,2%	20,5%	27,5%	20,3%	6,8%	1,2%
Koulutus ja osaaminen	6,9	4356	3,3%	8,2%	18,9%	35,1%	23,7%	6,1%	0,9%
Kunnan hankintapolitiikka	6,3	4356	10,6%	16,1%	23,4%	29,8%	12,5%	2,9%	0,6%
Kuntapalvelut ja infrastruktuuri	6,8	4356	5,4%	12,4%	19,7%	29,8%	19,6%	7,3%	1,4%
Seudullisen kehittämissyhtion tai vastaavan toiminta	6,7	4356	5,9%	11,6%	22,1%	31,2%	16,2%	5,6%	1,1%

Asteikko: 4-10

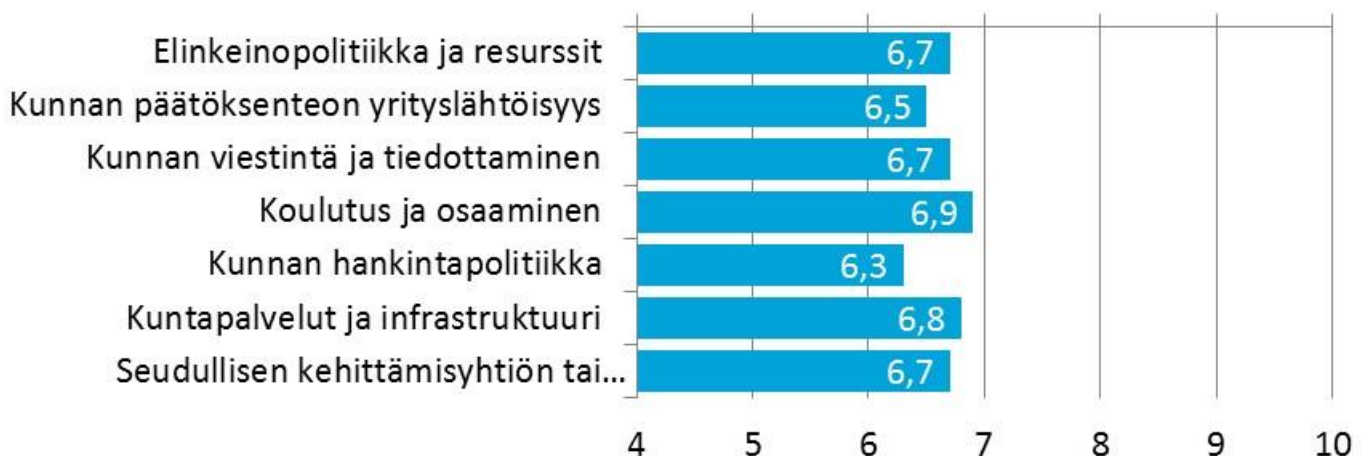

Hankintapolitiikan suhteen kehityssuunnan arvioitiin olevan myös huonompaan suuntaan. Tulokset kertovat selvästi, että julkiset hankinnat ovat keskeinen, mutta vaikea elinkeinopolitiikan osa-alue. Onnistuneet hankinnat ovat kunnille kuitenkin myös keskeinen elinvoimakysymys. Kyselyn tulosten valossa on selvää, että kuntien hankintapolitiikkaa tulisi jatkossa kehittää pk-yritykset paremmin huomioivaksi.

Kokonaisarvosanat osa-alueittain

Vertailukuvio: koko maa

2. ELINKEINOPOLIITTIKAN OSA-ALUEIDEN KEHITYSSUUNNAT

Jotta kehityssuuntia saataisiin esiin tarkemmin ja pienemmälläkin vastaajamäärällä luotettavammin, elinkeinopolitiikan kehityssuuntia eri osa-alueilla mitattiin erikseen yhteensä 30 väittämän muodossa 5-portaisella asteikolla.

2.1 Elinkeinopolitiikka ja resurssit

Yrittäjien arvio kunnan elinkeinopolitiikan ja tämän resurssien kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta ja yritykset tekevät yhteistyötä	0,1	266	9,1%	13,3%	41,8%	29,7%	6,1%
Kunta ja yrittäjät asettavat elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä	0,1	266	8,7%	14,4%	40,2%	32,2%	4,5%
Kunta toteuttaa asetettuja elinkeinopolitiikan tavoitteita	-0,1	266	9,5%	19,4%	44,1%	22,8%	4,2%
Kunnan elinkeinotoimen resurssit ovat riittävät	-0,2	266	9,5%	27,1%	43,1%	15,6%	4,6%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta ja yritykset tekevät yhteistyötä	0,1	4356	8,7%	14,8%	39,7%	28,2%	8,5%
Kunta ja yrittäjät asettavat elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä	0,0	4356	9,9%	18,0%	42,0%	23,8%	6,3%
Kunta toteuttaa asetettuja elinkeinopolitiikan tavoitteita	-0,1	4356	9,6%	19,2%	44,2%	22,5%	4,5%
Kunnan elinkeinotoimen resurssit ovat riittävät	-0,3	4356	12,9%	28,6%	41,0%	14,0%	3,5%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Merkitsevä muutos oli yrittäjien mukaan siinä, että elinkeinotoimen riittävät resurssit ovat kehittyneet heikompaan suuntaan. Kuntien tiukkeneva talous varmasti pakottaa ainakin osissa kuntia hidastamaan elinkeinopolitiikan rahoituksen kasvua ja jopa leikkaamaan määrärahoja. Toisaalta elinkeinopolitiikkaan panostaminen on investointi tulevaisuuteen myös kunnan talouden osalta.

Elinkeinopoliittisten tavoitteiden yhteisen asettamisen osalta tilanteen arvioitiin säilyneen ennallaan koko maan tasolla ja lähes ennallaan Etelä-Pohjanmaan yrittäjien alueella. Lähes entisellään arvioitiin tilanteen säilyneen kuntien ja yritysten yhteistyön osalta sekä asetettujen elinkeinopolitiikan tavoitteiden toteuttamisen kannalta. Kauttaaltaan koko maan Etelä-Pohjanmaan arviot olivat samassa linjassa tämän osa-alueen osalta.

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunta panostaa menokuriin ja tulojen kasvattamiseen, joka käytännössä tarkoittaa elinkeinopolitiikan tehostamista.
2. Kunta laatii elinkeinopoliittisen ohjelman, joka sisältää palvelu- ja hankintastrategian sekä yritysvaikutusten arvioinnin.
3. Kunta ei harjoita yritysten kanssa kilpailevaa liiketoimintaa, eikä perusta yksityisillä markkinoilla toimivia julkisia liikelaitoksia tai yrityksiä.

2.2 Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys

Päätöksenteon yritys­lähtöisyyden kehityssuuntien suhteen arviot olivat kriittisimpiä hankintapolitiikan ohella. Kaikkien neljän väittämän suhteen kehityssuunta arvioitiin heikkeneväksi. Varsinkin koko maan tasolla kunnan päätöksenteon nopeuden nähtiin kehittyneen heikompaan suuntaan yritysten tarpeiden kannalta. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että yleisesti yritysten toimintaympäristö vaatii yhä nopeampaa reagointia. Lisäksi yrittäjät arvioivat päätöksenteon avoimuuden, yritys­vaikutusten huomioon ottamisen jo valmistelussa ja yrittäjien kuulemisen tehtäessä yrityksiä koskevia päätöksiä ennemmin heikentyneen kuin parantuneen.

Kehitys näyttäisi olevan päinvastaista kuin on kuntien ja yrittäjien yhteinen etu. Ottamalla vaikutukset ja vieläpä ajoissa ja avoimesti huomioon voitaisiin välttää usein eteen tulevat valitukset päätöksistä. Tätä kautta sekä kehittämällä nopeat ja systemaattiset tavat arvioida yritys­vaikutuksia voitaisiin samalla nopeuttaa päätöksentekoa ja päätösten voimaan saamista. Tässä osa-alueessa Etelä-Pohjanmaan ja koko maan arviot olivat samansuuntaiset kaikkien väittämien osalta - tosin ei aivan yhtä kriittisiä Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella.

Yrittäjien arvio kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyyden kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunnan päätöksenteko on yritysten kannalta avointa	-0,2	266	11,7%	25,4%	41,3%	17,4%	4,2%
Kunnan päätöksenteko on nopeaa yritysten kannalta	-0,3	266	15,1%	24,5%	43,0%	14,3%	3,0%
Kunta kuuntelee yrittäjiä tehdessään yrityksiin vaikuttavia päätöksiä	-0,2	266	13,8%	23,8%	38,5%	18,8%	5,0%
Kunnassa otetaan yritysvaikutukset huomioon jo päätösten valmistelussa	-0,3	266	12,2%	29,4%	35,9%	19,5%	3,1%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunnan päätöksenteko on yritysten kannalta avointa	-0,3	4356	13,7%	25,2%	38,7%	18,8%	3,6%
Kunnan päätöksenteko on nopeaa yritysten kannalta	-0,5	4356	19,0%	28,3%	35,7%	13,8%	3,3%
Kunta kuuntelee yrittäjiä tehdessään yrityksiin vaikuttavia päätöksiä	-0,3	4356	17,5%	24,1%	32,8%	20,3%	5,2%
Kunnassa otetaan yritysvaikutukset huomioon jo päätösten valmistelussa	-0,3	4356	17,0%	24,4%	37,0%	18,0%	3,6%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunnan päätöksenteko on yrityslähtöistä.
2. Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa otetaan systemaattisesti huomioon yritysvaikutukset. Tämä varmistaa sen, ettei yritystoiminnalle ja sen kehittymiselle aseteta tahattomia esteitä.
3. Päätökset tehdään ennalta sovitussa määräajassa, ettei viivästymisellä aiheuteta toiminnallista tai taloudellista haittaa yrittäjälle.
4. Kunta toimii aktiivisena kumppanina omistajanvaihdoksia suunnittelevien yritysten ja ostajien välillä.

2.3 Arviot viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnasta

Yrittäjien arvio kunnan viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta tiedottaa tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä, jotka koskevat yrityksiä	-0,2	266	10,7%	21,1%	47,5%	15,7%	5,0%
Kuntaa markkinoidaan vetovoimaisena yritys- ja asuinpaikkana	0,2	266	8,4%	14,6%	29,9%	38,3%	8,8%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta tiedottaa tavoitteista, suunnitelmista, toimista ja päätöksistä, jotka koskevat yrityksiä	-0,2	4356	11,8%	22,5%	42,1%	20,1%	3,5%
Kuntaa markkinoidaan vetovoimaisena yritys- ja asuinpaikkana	0,1	4356	10,3%	17,1%	32,2%	31,0%	9,3%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Kunnan viestinnän ja tiedottamisen kehityssuunnan suhteen arviot olivat varsin muuttumattomat. Kunnan markkinoinnin yritys- ja asuinpaikkana nähtiin säilyneen suunnilleen ennallaan koko maan tasolla ja Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella hieman parantuneen. Hieman heikompaan suuntaan nähtiin kehittyneen yrityksiä koskevien suunnitelmien, toimien ja päätösten tiedottamisenkaan. Muiden osioiden väittämien perusteella kuntien ja yritysten välillä pitäisi kuitenkin päästä tiedottamisesta enemmän vuoropuheluun ja vähintäänkin ennakoivampaan tiedottamiseen.

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunta toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti tiedonkulun varmistamiseksi ja parantamiseksi.
2. Kunta toimii aktiivisesti ja aloitteellisesti kunnan ja yrittäjien välisen yhteistyön kehittämiseksi ja parantamiseksi.
3. Kunta solmii luontevat yhteydet paikallisiin yrittäjiin ja edistää toimillaan yrittäjämönteistä ilmapiiriä.

2.4 Arviot koulutuksen ja osaamisen kehityssuunnasta

Koko maan tasolla yrittäjien mahdollisuuksien kehittää omaa osaamistaan oppilaitosten avulla arvioitiin säilyneen ennallaan tai jopa hieman parantuneen. Niin ikään hieman parempaan suuntaan arvioitiin kehittyneen oppilaitosten ja yritysten välisen yhteistyön sekä oppilaitosten kannustamisen yrittäjyyteen. Myös Etelä-Pohjanmaalla kehityksen arvioitiin olevan parempaan suuntaan näiltä osin - etenkin yrittäjyyteen kannustamisen suhteen.

Sen sijaan sekä koko maassa että Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella hieman kriittisiä oltiin sen suhteen, että kunnat olisivat aiempaa paremmin onnistuneet edistämään ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta yrityksiin.

Kokonaisuutena koulutuksen ja osaamisen kehityssuunta arvioitiin osioista myönteisimmän. Lisäksihän myös nykyinen tila arvioitiin osa-alueista myönteisimmän. Samat ongelmat osaavan työvoiman saatavuudesta on luettavissa muistakin tutkimuksista ja tilastoista. Yritysten ja oppilaitosten välillä tarvitaankin lisää yhteistyötä koulutuksen suunnittelussa niin nykyisen kuin tulevan potentiaalisen työvoiman osalta.

Yrittäjien arvio koulutuksen ja osaamisen kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö	0,2	266	2,7%	9,6%	54,4%	29,9%	3,4%
Oppilaitokset kunnassa kannustavat yrittäjyyteen	0,3	266	3,8%	11,8%	44,1%	36,1%	4,2%
Oppilaitokset tarjoavat mahdollisuuksia yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen	0,1	266	3,4%	13,7%	52,7%	25,2%	5,0%
Kunta edistää ammattitaitoisen työvoiman saamista yrityksiin	-0,1	266	6,6%	20,1%	50,2%	20,5%	2,7%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö	0,2	4356	3,6%	11,2%	51,3%	29,0%	4,8%
Oppilaitokset kunnassa kannustavat yrittäjyyteen	0,2	4356	4,9%	11,8%	44,5%	32,6%	6,1%
Oppilaitokset tarjoavat mahdollisuuksia yrittäjien oman osaamisen kehittämiseen	0,1	4356	6,0%	13,8%	48,3%	27,4%	4,3%
Kunta edistää ammattitaitoisen työvoiman saamista yrityksiin	-0,2	4356	10,6%	18,7%	49,9%	18,1%	2,8%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunta/oppilaitos sisällyttää yrittäjyyskasvatuksen kunta- ja oppilaitoskohtaisiin opetussuunnitelmiin ja koulutusohjelmiin. Samalla kunta varmistaa, että opettajilla on riittävä yrittäjyys- ja työelämä-tietoisuus.
2. Kunta tarjoaa yrittäjille mahdollisuuksia ylläpitää omaa osaamista ja yritysten kilpailukykyä.
3. Kunta ottaa yrittäjät mukaan koulutuksen järjestäjien hallintoelimiin ja neuvottelukuntiin.
4. Kunta hyödyntää yrittäjien asiantuntemusta koulutuspalveluiden tuottamisessa ja toteuttamisessa.

2.5 Arviot hankintapolitiikan kehityssuunnasta

Arvioitaessa kuntien elinkeinopolitiikan osa-alueiden nykyistä tilaa heikoimmat kouluarvosanat annettiin kuntien hankintapolitiikasta. Huolestuttavaa on, että yrittäjät arvioivat kauttaaltaan myös kehityksen olevan heikompaan suuntaan pl. Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella kunnan harjoittama häiritsevä kilpailu markkinoilla. Yrittäjien arviot tämän osa-alueen kehityssuunnasta eivät muutoin eronneet merkittävästi koko maan ja Etelä-Pohjanmaan välillä.

Erityisesti yrittäjät näkevät kehityksen olevan heikkoa sen suhteen, kuinka kunnat ottavat julkisissa hankinnoissa huomioon paikallisten pk-yritysten osallistumismahdollisuudet. Monissa muissakin yhteyksissä on tullut esiin se, että hankintoja ei pilkota tarpeeksi pieniin osiin tai hankintatavoissa ja laadullisissa kriteereissä ei hyödynnetä mahdollisuuksia tukea paikallista yritystoimintaa. Näiden tekijöiden merkitys kasvaa kuntakoon mahdollisesti kasvaessa ja uusien ylikunnallisten kuntayhtymien muodostuessa.

Lähes yhtä heikoksi kehitys arvioidaan koskien kuntien hankinta osaamista ja yritysten mahdollisuuksia tuottaa kuntien järjestämisvastuulla olevia palveluita yleensäkin. Hankintatoimeen liittyen kuntien ennakoivan tiedottamisen hankintojen ja näitä koskevien linjausten suhteen nähtiin myös menneen heikompaan suuntaan. Eikä pienhankintojen osalta nähty paikallisten yritysten huomioon ottamisen kehittyneen parempaan suuntaan - päinvastoin.

Sen sijaan vain aavistuksen heikompaan suuntaan nähtiin kehittyneen kuntien häiritsevissä määrin harjoittaman, yritysten kanssa kilpailevan, elinkeinotoiminnan koko maassa ja Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella kehityksen nähtiin menneen jopa hieman parempaan suuntaan tältä osin.

Tulokset kertovat, että hankintapolitiikassa ja -osaamisessa on paljon kehitettävää, jotta paikalliset toimijat kyettäisiin ottamaan huomioon julkisissa hankinnoissa järkevällä tavalla. Tämä koskee sekä tavarahankintoja että julkisten palveluiden tuotantoa. Yleisesti voitaneen todeta, että kehitettävää on myös molemmin puolin, koska hankinnan toteuttaminen on tyypillisesti myyjän ja ostajan välinen vuoropuhelu.

Yrittäjien arvio kunnan hankintapolitiikan kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Yrityksillä on tasavertainen mahdollisuus tuottaa kunnan järjestämävastuulla olevia palveluita	-0,4	266	15,6%	21,8%	51,5%	8,0%	3,1%
Kunta ei harjoita häiritsevissä määrin omaa, yritysten kanssa markkinoilla kilpailevaa elinkeinotoimintaa	0,1	266	5,4%	12,3%	58,1%	19,2%	5,0%
Kunnan hankintaosaminen on riittävällä tasolla	-0,4	266	16,2%	25,8%	46,2%	10,4%	1,5%
Kunta toteuttaa julkiset hankinnat huomioiden paikallisten pk-yritysten osallistumismahdollisuudet esimerkiksi jakamalla hankinnat pk-yrityksille sopiviin kokonaisuuksiin	-0,5	266	20,3%	27,2%	39,8%	10,0%	2,7%
Kunta tekee pienhankinnat huomioiden erityisesti paikalliset yritykset,	-0,3	266	13,5%	24,3%	44,8%	13,9%	3,5%
Kunta tiedottaa ennakkoivasti tulevista hankinnoista tai hankintoihin liittyvistä linjauksista	-0,4	266	16,9%	20,8%	50,4%	10,0%	1,9%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Yrityksillä on tasavertainen mahdollisuus tuottaa kunnan järjestämävastuulla olevia palveluita	-0,5	4356	17,1%	25,9%	44,3%	10,9%	1,8%
Kunta ei harjoita häiritsevissä määrin omaa, yritysten kanssa markkinoilla kilpailevaa elinkeinotoimintaa	-0,1	4356	9,3%	16,7%	53,2%	17,2%	3,5%
Kunnan hankintaosaaminen on riittävällä tasolla	-0,5	4356	19,0%	26,6%	41,6%	11,3%	1,5%
Kunta toteuttaa julkiset hankinnat huomioiden paikallisten pk-yritysten osallistumismahdollisuudet esimerkiksi jakamalla hankinnat pk-yrityksille sopiviin kokonaisuuksiin	-0,6	4356	22,1%	26,4%	38,8%	10,9%	1,9%
Kunta tekee pienhankinnat huomioiden erityisesti paikalliset yritykset,	-0,4	4356	19,8%	23,0%	39,4%	14,0%	3,8%
Kunta tiedottaa ennakkoivasti tulevista hankinnoista tai hankintoihin liittyvistä linjauksista	-0,4	4356	16,8%	22,9%	45,6%	12,5%	2,2%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Julkisten hankintojen määrä on vuodessa noin 23 miljardia euroa ja siitä 75 % tulee kuntasektorilta. Kuntien tekemät julkiset hankinnat ovat erittäin tärkeitä pk-yrityksille. Lähes puolet pk-yrityksistä myy jotain palvelua tai tavaraa julkiselle organisaatiolle. Jokaisella kunnalla tulisikin olla selkeät linjaukset siitä, miten hankintapolitiikkaa toteutetaan.

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunta laatii hankintastrategian, jossa määritetään peruseriaatteet hyvälle hankintapolitiikalle, jota toteutetaan sekä peruskunnassa että kuntayhtymissä.
2. Kunta kilpailuttaa myös pienhankinnat, joka tehostaa markkinoiden toimintaa, parantaa hankintojen laatua ja lisää osaamista sekä helpottaa ja yhdenmukaistaa rutiineja.
3. Kunta pilkkoo suuret hankinnat pienempiin osiin ja mahdollistaa osatarjoukset, sillä liian suuret hankintakokonaisuudet kaventavat ja monopolisoivat markkinoita sekä nostavat hintoja.

2.6 Arviot kuntapalveluiden ja infrastruktuurin kehitysuunnasta

Koko maan tasolla kuntien nähtiin huolehtivan entisessä määrin yritysten tonttitarpeista - Etelä-Pohjanmaalla hieman aiempaa paremminkin. Koko maan tasolla merkitsevää heikkenemistä ei ollut myöskään kaavoituksen eikä liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien huolehtimisen suhteen - Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella entisellään. Molemmilla tasoilla yrittäjät arvioivat hieman heikompaan suuntaan kehittyneen julkisten palveluiden tehokkaan ja laadukkaan järjestämisen sekä yritysten tilatarpeista huolehtimisen.

Kuntien toiminta on aiemmissakin mittaristoissa arvioitu tältä osin yhdeksi parhaista osa-alueista nykytilan suhteen ja muuttumattomimmaksi kehitysuunnan suhteen. Nämä perinteiset elinkeinopolitiikankin teemat ovat kuntien rutiinia.

TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Kunta huolehtii yrittäjille soveltuvien toimitilojen ja tonttien riittävästä tarjonnasta.
2. Kunta huolehtii perusinfrastruktuurista.
3. Kunta ottaa käyttöönsä palvelusetelin, joka lisää kuntalaisten valinnanvapautta ja luo uutta yrittäjyyttä (tarjontaa) alueelle. Kilpailu parantaa laatua ja laskee kustannuksia.
4. Kunta julkistaa oman palvelutuotantonsa kustannuslaskentansa niin, että kaikki palveluntarjoajat (ml. yritykset, yhdistykset) tasapuolisessa asemassa palveluiden hintoja vertailtaessa.

Yrittäjien arvio kuntapalveluiden ja infrastruktuurin kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta järjestää julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti	-0,1	266	7,6%	22,4%	45,6%	21,7%	2,7%
Kunnan kaavoitus huomioi yritysten tarpeet	0,0	266	9,8%	18,6%	38,6%	27,7%	5,3%
Kunta huolehtii yritysten tilatarpeista	-0,1	266	10,6%	18,3%	43,7%	22,1%	5,3%
Kunta huolehtii yritysten tonttitarpeista	0,2	266	8,4%	12,9%	41,1%	29,7%	8,0%
Kunta huolehtii liikenne- ja tietoliikennetyksistä	0,0	266	8,8%	19,2%	44,4%	23,4%	4,2%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Kunta järjestää julkiset palvelut tehokkaasti ja laadukkaasti	-0,2	4356	10,3%	24,3%	42,7%	20,1%	2,5%
Kunnan kaavoitus huomioi yritysten tarpeet	-0,1	4356	12,9%	18,4%	38,6%	24,5%	5,6%
Kunta huolehtii yritysten tilatarpeista	-0,2	4356	13,2%	20,0%	41,9%	20,6%	4,3%
Kunta huolehtii yritysten tonttitarpeista	0,0	4356	11,0%	15,7%	40,4%	25,7%	7,2%
Kunta huolehtii liikenne- ja tietoliikennetyksistä	-0,1	4356	12,1%	19,0%	43,5%	21,0%	4,5%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

2.7 Arviot kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminnan kehityssuunnasta

Melko muuttumattomaksi arvioitiin myös kuntien ylikunnallinen yhteistyö. Yrittäjät arvioivat keskimäärin seudullisen yhteistyön tuen yritysten toiminnan kehittämiseksi säilyneen entisellään - Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella jopa hieman parantuneen. Myöskään elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa seudullisissa kehittämissyhtiöissä tai vastaavissa ei nähty juuri muuttuneen.

Hieman heikompaan suuntaan arvioitiin kehittyneen seudullisten kehittämissyhtiöiden toiminnan tunnettuuden yrityksissä ja tähän osittain liittyenkin seudullisten yhtiöiden tiedottamisen. Tässä, samoin kuin monessa muussakin, suhteessa on positiivista haastetta kehittää ajankohtaisen tiedon välittämistä yritysten ja toimijoiden välillä.

Yrittäjien arvio seudullisen kehittämissyhtiön tai vastaavan toiminnan kehityssuunnasta

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Seudullinen kehittämissyhtiö tai -yhteistoiminta tukee yritysten toiminnan kehittämistä	0,1	266	4,7%	9,4%	56,3%	26,2%	3,5%
Seudullisen kehittämissyhtiön toiminta ja palvelut tunnetaan yrityksissä	-0,1	266	7,3%	16,6%	58,7%	14,7%	2,7%
Seudullinen kehittämissyhtiö toteuttaa tehokkaasti kuntien elinkeinopoliittisia tavoitteita	-0,1	266	4,7%	15,6%	63,3%	12,9%	3,5%
Seudullinen kehittämissyhtiö on tiedottanut tavoitteistaan ja painopisteistään	-0,1	266	7,1%	16,1%	60,2%	13,4%	3,1%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

Vertailutaulukko: koko maa

	Keskiarvo ja vastaajamäärä		-2	-1	0	1	2
Seudullinen kehittämissyhtiö tai yhteistoiminta tukee yritysten toiminnan kehittämistä	0,0	4356	7,2%	14,8%	51,7%	21,8%	4,5%
Seudullisen kehittämissyhtiön toiminta ja palvelut tunnetaan yrityksissä	-0,2	4356	9,9%	20,1%	49,1%	17,2%	3,7%
Seudullinen kehittämissyhtiö toteuttaa tehokkaasti kuntien elinkeinopoliittisia tavoitteita	-0,1	4356	8,7%	17,5%	55,6%	15,0%	3,2%
Seudullinen kehittämissyhtiö on tiedottanut tavoitteistaan ja painopisteistään	-0,2	4356	10,3%	19,6%	50,1%	17,0%	3,1%

Asteikko: -2 = Kehittynyt merkittävästi huonompaan suuntaan, -1 = Kehittynyt jonkin verran huonompaan suuntaan, 0 = Pysynyt ennallaan, +1 = Kehittynyt jonkin verran parempaan suuntaan, +2 = Kehittynyt merkittävästi parempaan suuntaan

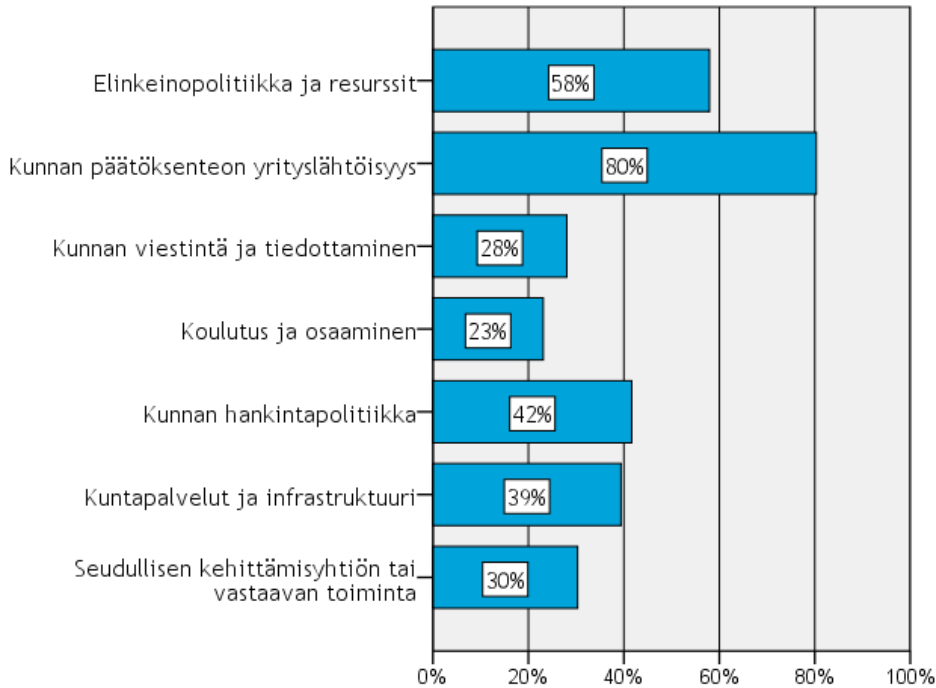
TOIMENPIDESUOSITUKSIA

1. Valitaan yrittäjiä seudullisten kehittämissyhtiöiden hallitukseen
2. Kehittämissyhtiö kartoittaa vuosittain erityisesti mikroyrityksien osaamis-, investointi- ja kehittämistarpeet
3. Kehittämissyhtiö tiedottaa yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa aktiivisesti toiminnastaan kaikille alueensa yrityksille

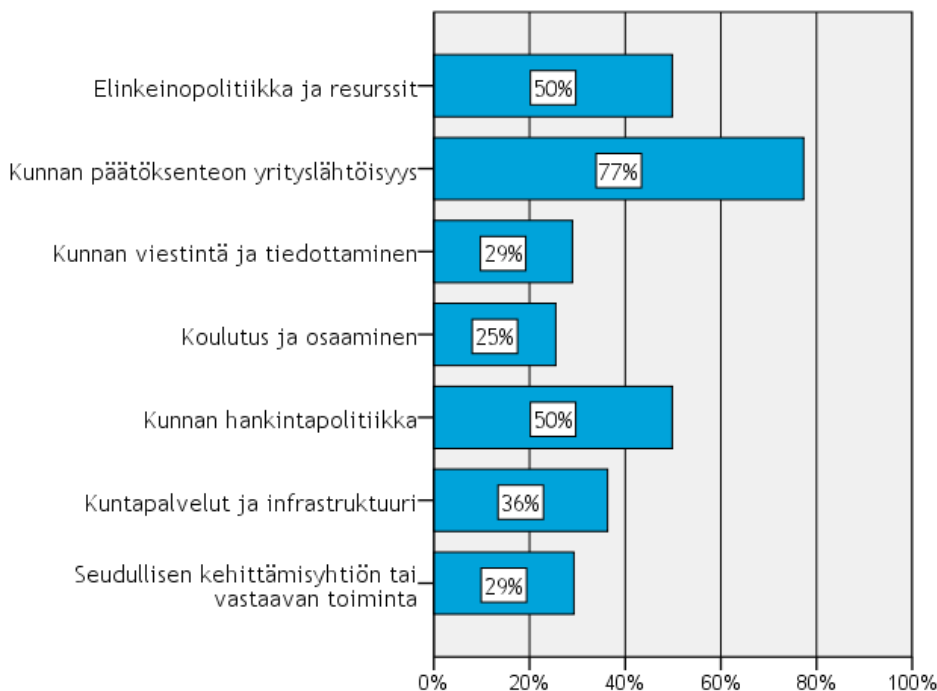
3. TÄRKEIMMIKSI KOETUT ELINKEINOPOLIITTIKAN OSA-ALUEET

Yrittäjiä pyydettiin osana kyselyä määrittelemään elinkeinopolitiikan osa-alueista kolme tärkeintä.

Kunnan elinkeinopolitiikan tärkeimmät osa-alueet

Vertailukuvio: koko maa

Niin koko maan kuin Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueen vastausten perusteella eniten mainintoja saaneita osa-alueita olivat kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, yleinen elinkeinopolitiikka ja resurssit sekä kunnan hankintapolitiikka. Kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyyttä pidettiin suhteellisen selkeästi tärkeimpänä tekijänä. Etelä-Pohjanmaalla koko maata useammin tärkeimpiin osa-alueisiin koettiin kuuluvan yleisen elinkeinopolitiikan ja resurssien hankintapolitiikan ”kustannuksella”. Järjestyksessä ei ollut tapahtunut muutosta aikaisempiin kyselyihin verrattuna. Muiden osa-alueiden välillä ei ollut merkittäviä eroja - kuntapalvelut hieman muita tärkeämmäksi koettu.

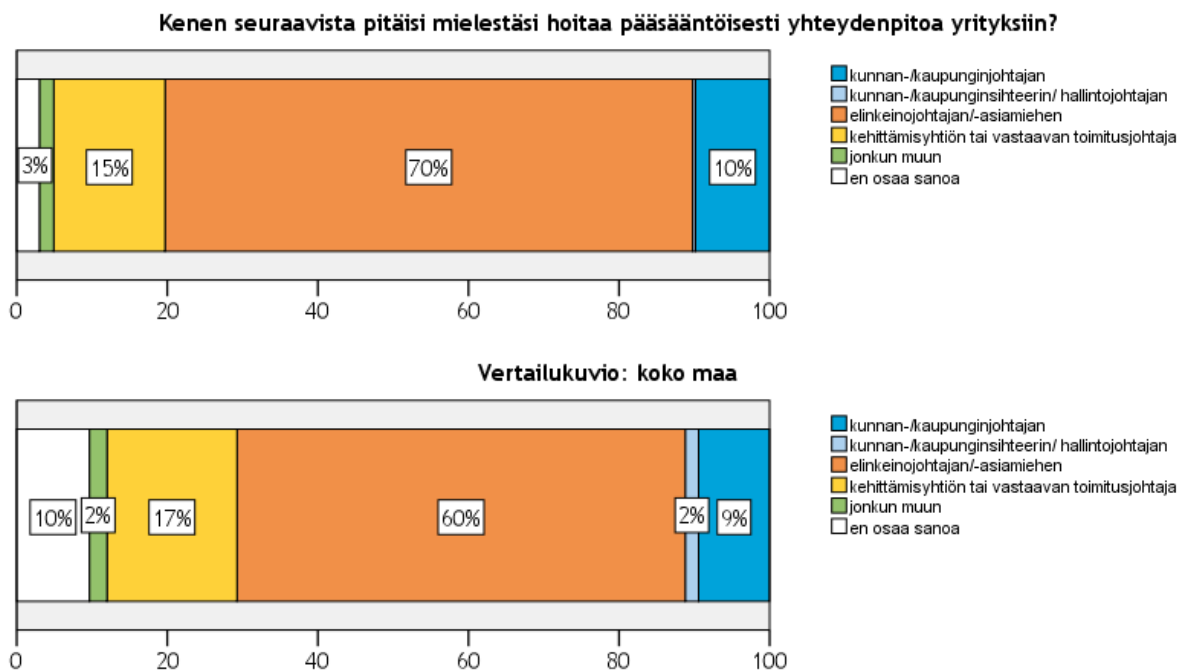
Sinällään ei ole yllättävää, että päätöksenteon yrityslähtöisyys ja elinkeinopolitiikan resurssit mainitaan tärkeimmiksi, sillä ne koskettavat kaikkia yrittäjiä. Nämä ovat myös perusta elinkeinopolitiikalle sekä aina mukana yritysten ja kuntien välisessä yhteistyössä. Hankintapolitiikan merkitystä voi pitää jopa yllättävänkin suurena, ainakin koko maan tasolla, mutta se kertonee osaltaan yrittäjien odotuksista kuntien tarpeista tehdä hankintoja ja hyödyntää yksityistä sektoria kuntien järjestämisvastuulla olevien palveluiden tuottamisessa.

4. YRITTÄJIEN MUITA ARVIOITA ELINKEINOPOLITIIKASTA

Varsinaisen elinkeinopoliittisen arvioinnin lisäksi kysyttiin vastaajilta näkemyksiä tiettyihin yrityksiä lähellä oleviin asioihin kunnan elinkeinopoliitikassa ja päätöksenteossa. Lisäksi selvitettiin yrittäjien tuntemusta elinkeinopoliitikkaan liittyvien strategisten linjausten ja toimintatapojen suhteen.

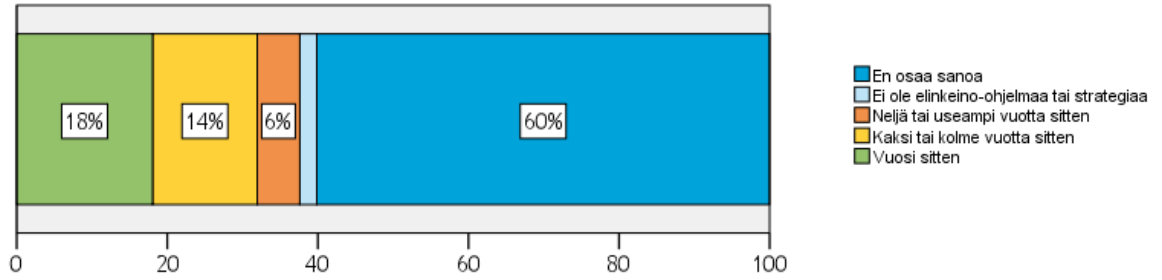
Vastausten perusteella yleiskuvaksi muodostui, että yritysten toimintaedellytyksiä ja toimintaa lähellä olevat kuntien ohjelmat, strategiat ja toimintatavat (esim. elinkeinopoliittinen ohjelma tai yritysvaikutusten arviointi) tunnetaan huomoinnissa kuin yleisemmällä tasolla olevat linjaukset (esim. kuntarakenne tai ylikunnallinen yhteistyö elinkeinopoliitikassa). Tätä selittää se, että jälkimmäisistä uutisoidaan medioissa. Samalla tässä on kuitenkin myönteinen haaste kunnille ja yrittäjäjärjestöille. Yhteisesti työstä kannattaa kertoa näyttävämmiin.

Yrittäjien näkemyksen mukaan elinkeinojohtajan tai -asiamiehen tulisi olla se henkilö, joka hoitaa pääsääntöisesti yhteydet yrittäjiin (60 % vastaajista koko maassa ja 70 % Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella). Vastaajista 17 prosenttia koko maassa ja Etelä-Pohjanmaalla 15 prosenttia toivoisi kehittämissyhtiön tai vastaavan johtajan pitävän yhteyksiä. Noin 10 prosenttia vastaajista toivoi kunnan/ kaupunginjohtajan pitävän yhteyttä. Loput jonkun muun tai ei osannut antaa arviota.

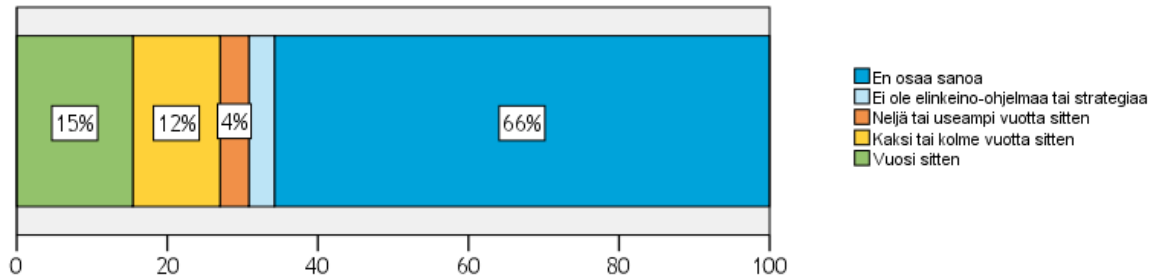

Yrittäjät eivät tunteneet kunnan elinkeinopoliittista ohjelmaa. Kaksi kolmasosaa koko maassa ja 60 prosenttia Etelä-Pohjanmaalla ei osannut nimetä, milloin kunnan elinkeinopoliittinen ohjelma on päivitetty. Vastaajista (reilun) 15 prosentin mukaan ohjelma oli noin vuoden vanha korkeintaan, 12-14 prosentin mukaan kaksi tai kolme vuotta vanha ja tätä vanhempi 4-6 prosentin mukaan. Vastaajista 2-3 prosentin mukaan kunnalla ei ollut elinkeinopoliittista ohjelmaa. Nämä osuudet vastaavat aiempien elinkeinopoliittisten mittaristojen tuloksia.

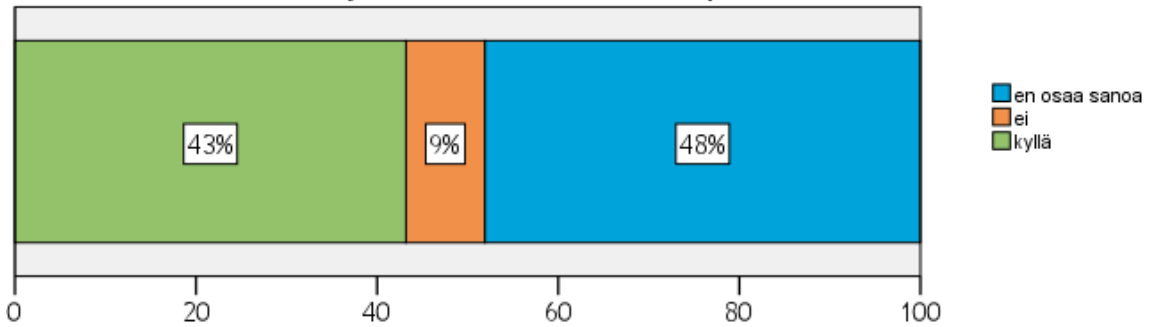
Milloin kunnan elinkeinopoliittinen ohjelma on viimeksi päivitetty?

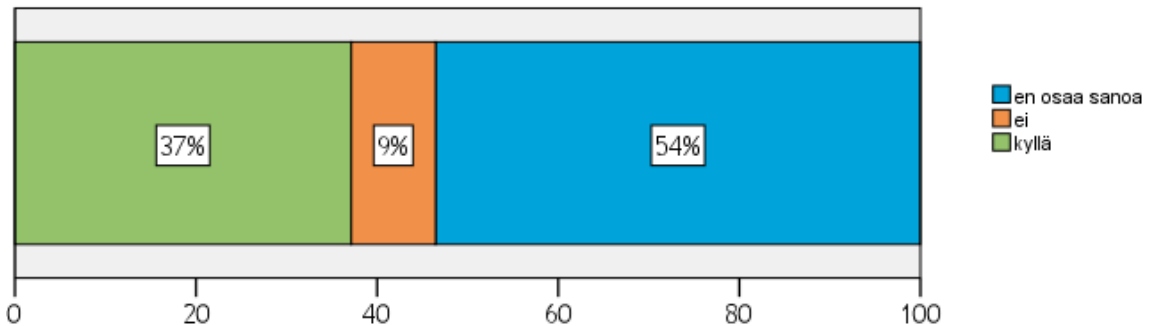
Vertailukuvio: koko maa

Ovatko yrittäjäjärjestöt tai yritykset olleet mukana kunnan elinkeinopoliittisen strategian tai ohjelman valmistelussa tai toimeenpanossa?

Vertailukuvio: koko maa

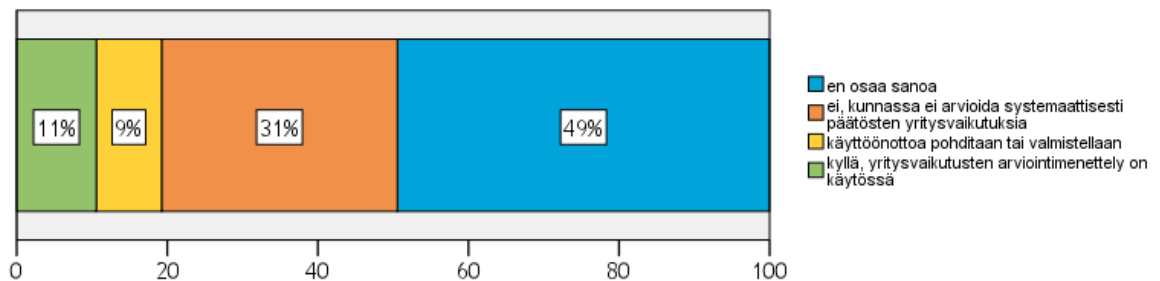

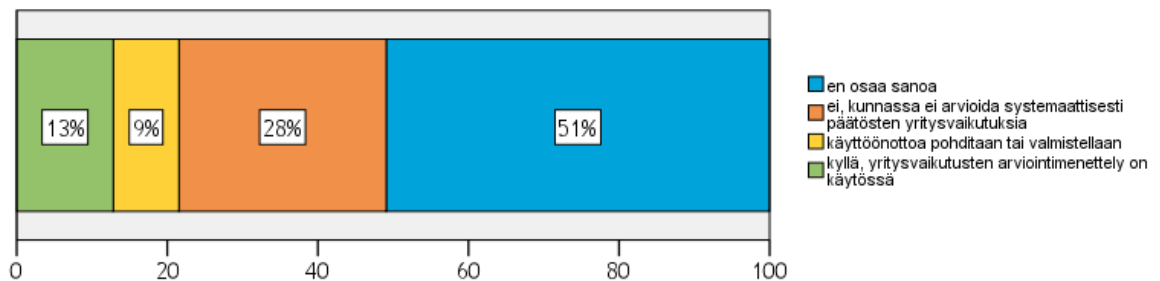
Samoin huonosti tiedettiin yritysten tai yrittäjäjärjestöjen mahdollisuudet vaikuttaa elinkeinopoliittiseen ohjelmaan. Vastaajista 54 prosenttia koko maassa ja 48 prosenttia Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella ei osannut sanoa, ovatko yrittäjät olleet mukana strategian tai ohjelman suunnittelussa ja toimeenpanossa. Vastaajista 37 prosentin koko maassa ja 43 prosentin Etelä-Pohjanmaalla mukaan yritykset tai yrittäjäjärjestöt ovat olleet mukana. Tältäkin osin tulokset ovat linjassa aiempien mittaristojen kanssa.

Aiempien elinkeinopoliittisten mittaristojen tapaan noin puolet vastaajista ei tuntenut yritysvaikutusten arvioinnin tilaa kunnassa. Vastaajista 11-13 prosentin mukaan yritysvaikutusten arviointimenettely oli käytössä kunnassa ja vajaan 10 prosentin mukaan käyttöön ottoa valmisteltiin. Koko maassa vajaan ja Etelä-Pohjanmaalla reilun 30 prosentin mukaan yritysvaikutuksia ei arvioitu systemaattisesti kunnassa. Tältäkin osin yrittäjät tunsivat kunnan toimintatavat varsin heikosti.

Tehdäätkö kunnassasi systemaattista yritysvaikutusten arviointia osana päätösvalmistelua?

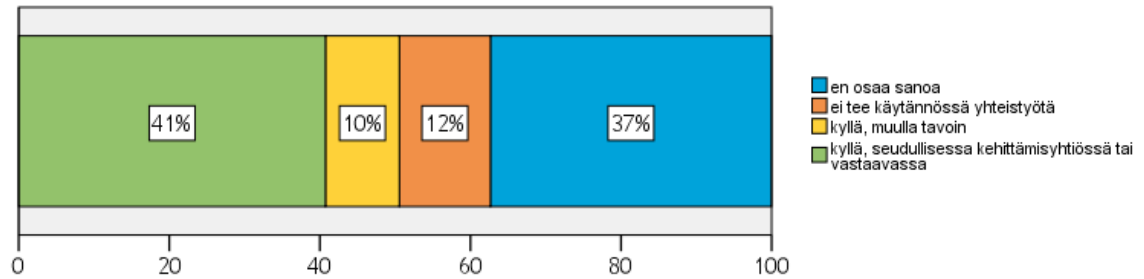

Vertailukuvio: koko maa

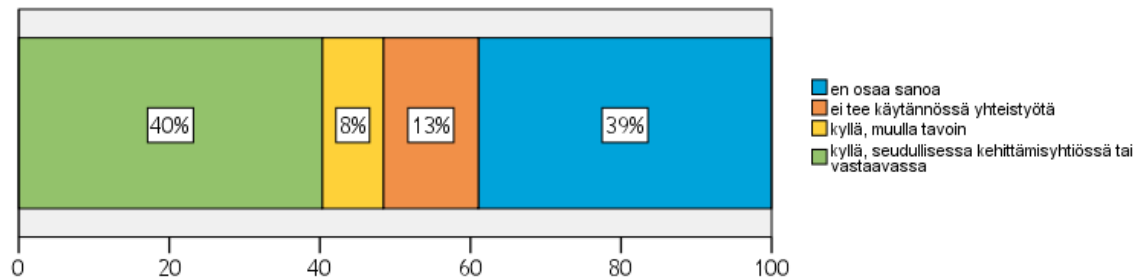

Hieman paremmin tunnettiin kunnan ylikunnallinen yhteistyö elinkeinopolitiikassa. Koko maassa 39 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella 37 prosenttia vastaajista ei osannut arvioida, tekeekö kunta ylikunnallista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa. Toisaalta koko maassa 40 prosentin mukaan kunta teki yhteistyötä seudullisessa kehittämissyhtiössä tai vastaavassa ja noin 10 prosentin mukaan muulla tavoin. Vajaan 15 prosentin mukaan kunta ei käytännössä tehnyt ylikunnallista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa. Myös tältä osin tulokset vastaavat aiempia elinkeinopoliittisia mittaristoja.

Tekeekö kuntasi ylikunnallista yhteistyötä elinkeinopolitiikassa?

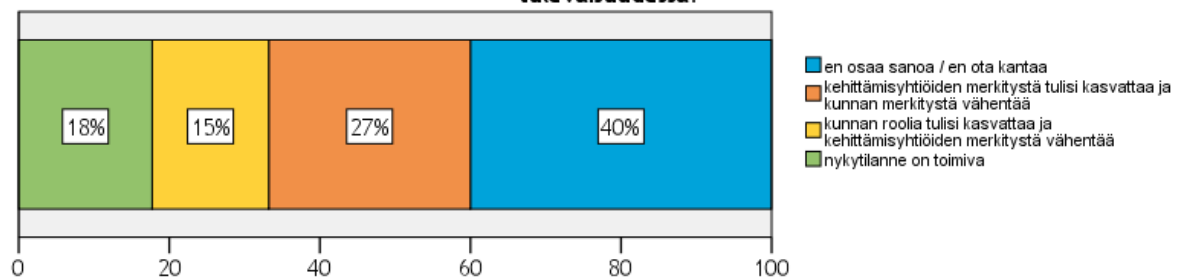

Vertailukuvio: koko maa

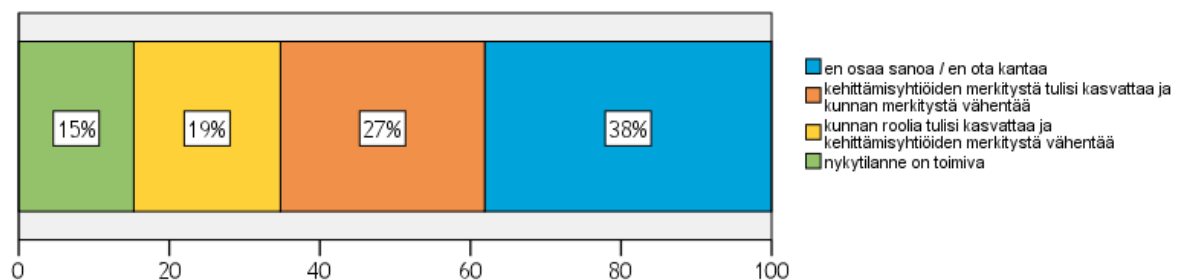

Kun yrittäjiltä kysyttiin, kuinka he arvioivat kehittämissyhtiön tai vastaavan ylikunnallisen toimijan roolia elinkeinopolitiikassa, noin 40 prosenttia ei osannut tai halunnut ottaa kantaa. Kuitenkin reilu neljäsosa koko maassa halusi lisätä ylikunnallisten toimijoiden roolia kunnan kustannuksella. Toisaalta noin viidennes koko maassa ja 15 prosenttia Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella halusi kasvattaa kunnan roolia kehittämissyhtiön kustannuksella. Vastaaajista 15-18 prosenttia piti nykyistä tilannetta toimivana.

Miten arvioit seudullisen tai ylikunnallisen kehittämissyhtiön tai vastaavan roolia kuntasi elinkeinopolitiikassa tulevaisuudessa?

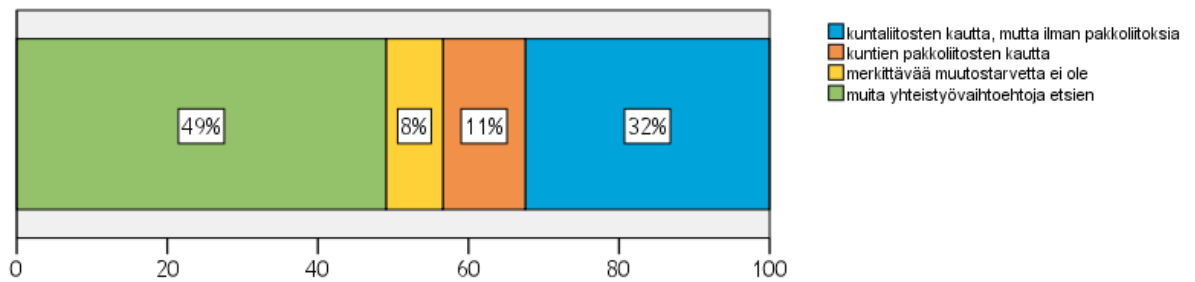

Vertailukuvio: koko maa

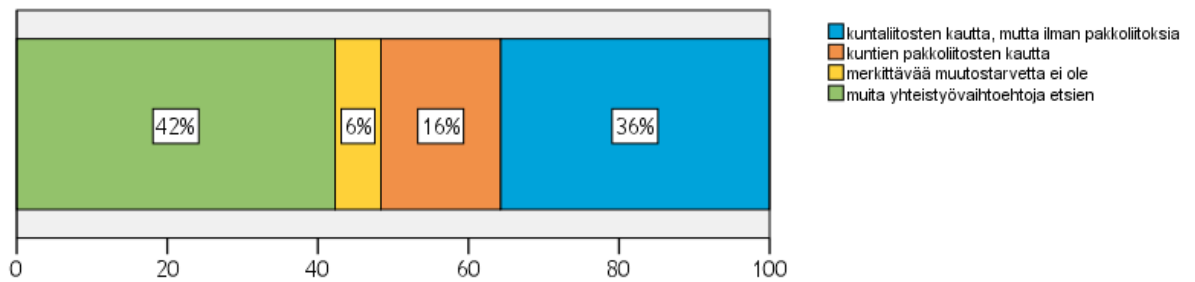

Yrittäjistä vain 6-8 prosentin mukaan kuntarakenteessa ei ole tarvetta merkittäviin muutoksiin. Koko maassa vastaajista 16 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaalla 11 prosenttia kannatti pakkoliitoksiakin viimekätisenä keinona. Kuntaliitoksia ilman pakkoa kannatti 32-36 prosenttia ja muuta yhteistyön tiivistämistä 42 prosenttia vastaajista koko maassa ja lähes puolet Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella. Kahden vuoden takaisin näkemyksiin verrattaessa toisaalta on hieman vähemmän niitä, jotka eivät näe merkittävää muutostarvetta, ja toisaalta vähemmän myös niitä, jotka näkevät tarvetta pakkoliitoksille.

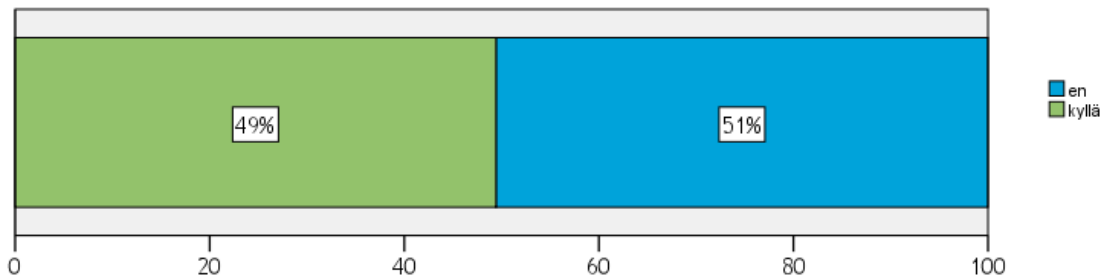
Miten kuntarakennetta olisi mielestäsi järkevintä uudistaa?

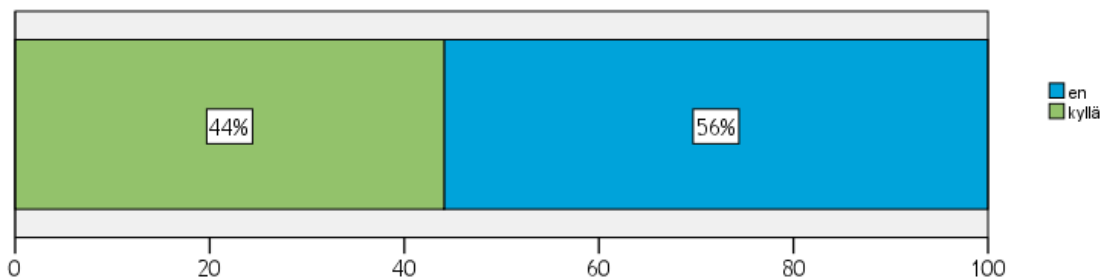
Vertailukuvio: koko maa

Jos kunnassasi käydään kuntaliitosneuvotteluja tai selvityksiä, uskotko, että ne johtavat kuntaliitokseen?

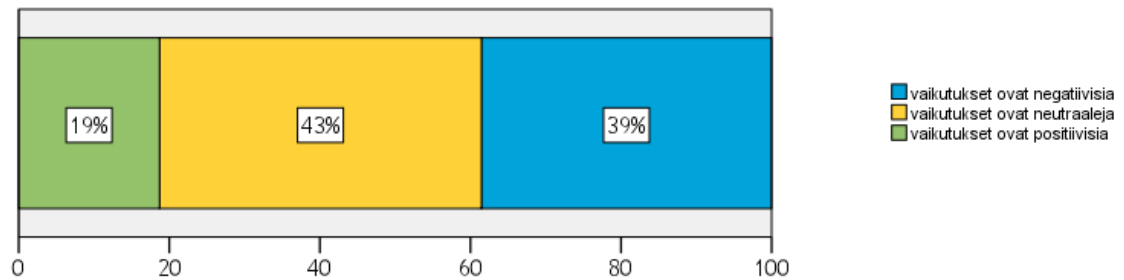
Vertailukuvio: koko maa

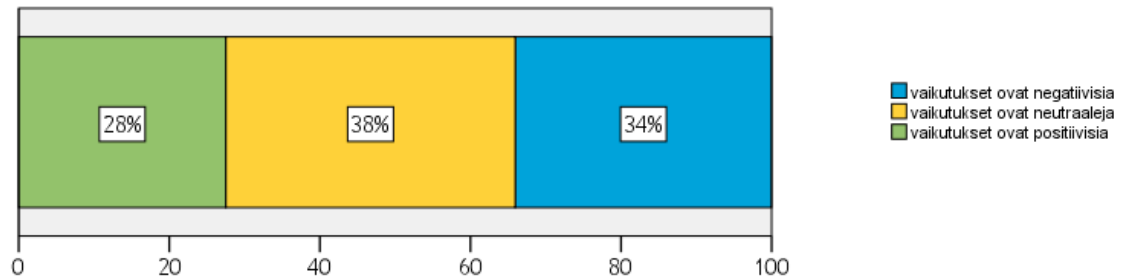
Niiden kuntien kohdalla, joissa käydään kuntaliitosneuvotteluja tai -selvityksiä, yrittäjistä vajaa puolet uskoi näiden johtavan kuntaliitoksiin koko maassa. Reilu puolet vastaajista puolestaan ei uskonut selvitysten ja neuvottelujen johtavan kuntaliitoksiin. Etelä-Pohjanmaalla ero oli tosin marginaalinen. Kaksi vuotta sitten hieman toisin kysytynä samaan tapaan oli enemmän oman kunnan liitoksia vastustavia kuin kannattavia.

Yrittäjiltä tiedusteltiin myös arvioita siitä, kuinka kuntaliitos vaikuttaisi kunnan elinkeinopoliittikkaan. Vastaajista noin 40 prosenttia ei uskonut mahdollisilla kuntaliitoksilla olevan ainakaan merkittävää vaikutusta elinkeinopoliittikkaan. Yrittäjistä 34 prosenttia koko maan tasolla ja 39 prosenttia Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien alueella arvioi vaikutukset kielteisiksi. Koko maassa 28 prosenttia ja 19 prosenttia Etelä-Pohjanmaalla arvioi liitoksen vaikutukset positiivisiksi. Kunnat tekevät jo elinkeinopoliitikassa yhteistyötä laajemmalla alueella, joten on ymmärrettävää, että vaikutukset arvioidaan varsin yleisesti vähäisiksi. Etelä-Pohjanmaalla koko maata useammin selvitysten ja neuvottelujen uskottiin johtavan liitoksiin, mutta samalla vaikutusten uskottiin olevan useammin negatiivisia.

Miten arvioit kuntaliitoksen vaikuttavan kuntasi elinkeinopoliittikkaan?

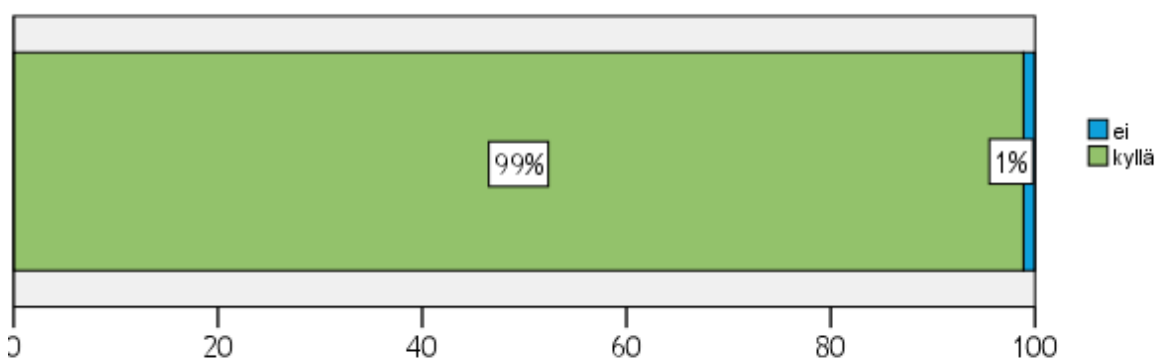

Vertailukuvio: koko maa

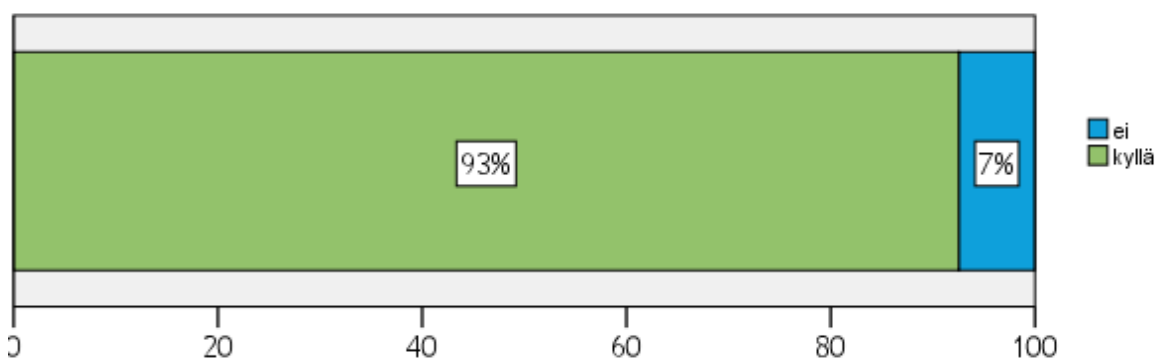

LIITE 1 Vastaajien taustatiedot

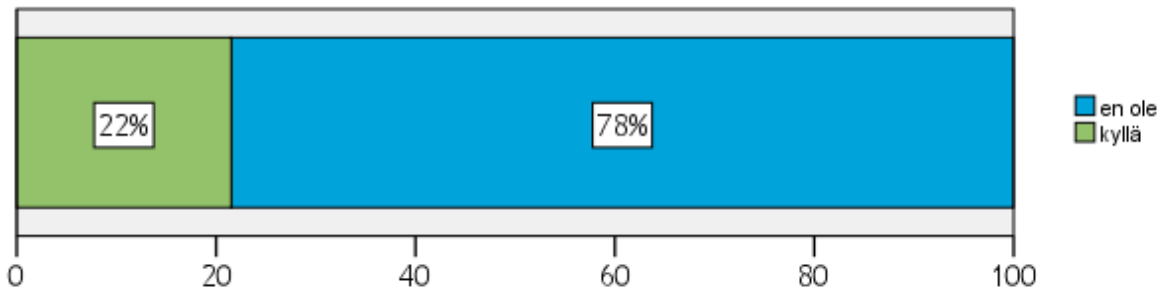
Taustatiedot: Onko yrityksesi yrittäjäjärjestön jäsen?

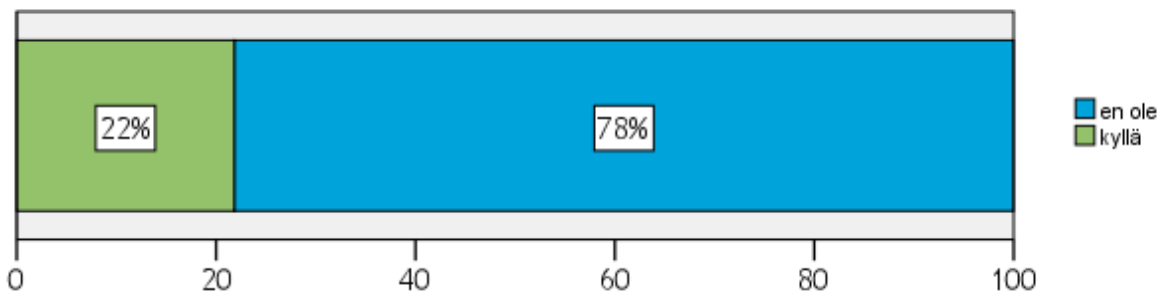
Vertailukuvio: koko maa

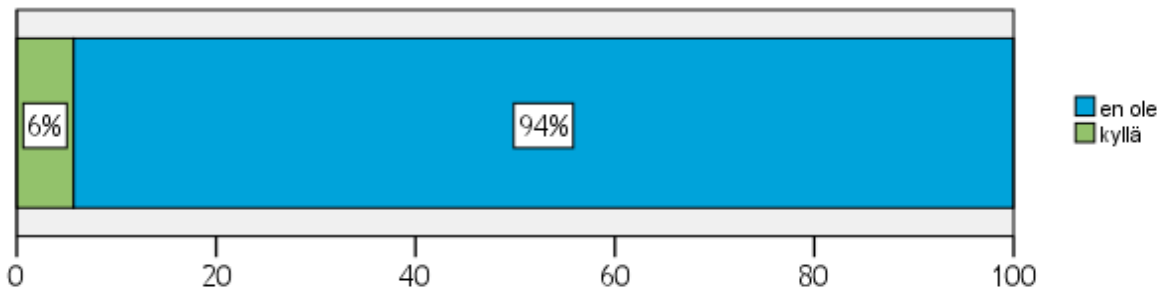
Oletko Suomen Yrittäjien paikallisyhdistyksen hallituksen jäsen?

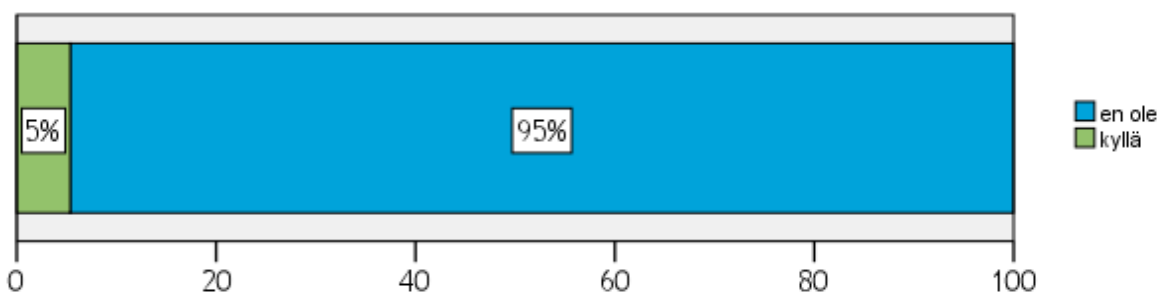
Vertailukuvio: koko maa

Oletko kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsen?

Vertailukuvio: koko maa

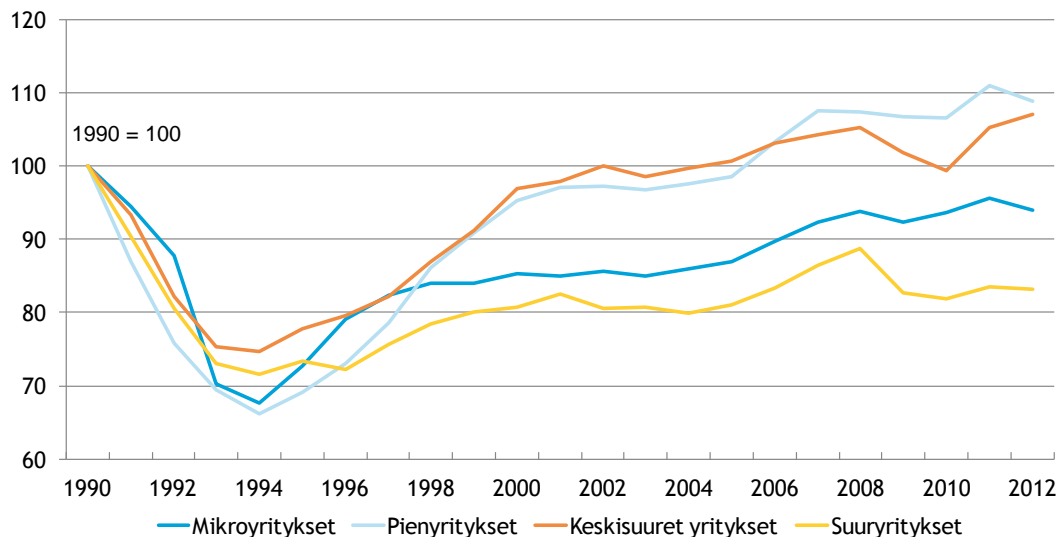
LIITE 2 Suomen yritys rakenne

Suomessa oli 266 909 yritystä vuonna 2012 pl. maa-, metsä- ja kalatalous Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan. Alle 10 henkilöä työllistävien mikroyritysten osuus koko yrityskannasta oli 93,4 prosenttia. Alle 250 henkilöä työllistävien pk-yritysten osuus oli puolestaan 99,8 prosenttia. Suomalaisten yritysten liikevaihto nousi vuonna 2012 noin 389 miljardiin euroon. Mikroyritysten osuus tästä oli 17 prosenttia. Koko pk-sektorin liikevaihto-osuus oli puolestaan 53 prosenttia.

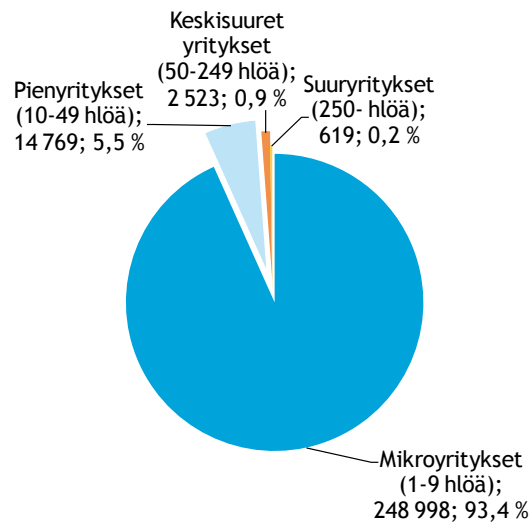
Vuonna 2010 suomalaiset voittoa tavoittelevat yritykset (pl. maatalous) työllistivät 1 408 353 henkilöä kokopäisesti mitattuna. Mikroyritysten osuus tästä työllisten määrästä oli 25 prosenttia ja koko pk-sektorin 63 prosenttia.

Pk-sektori on vastannut lähes 80 prosentista yrityksissä vuoden 1994 jälkeen syntyneistä uusista työpaikoista. Tällä vuosituhanella pk-yritykset ovat vastanneet lähes yksinään työpaikkojen nettokasvusta. Tämä merkitsee reilun 110 000 henkilötyövuoden lisäystä pk-yrityksissä suurten yritysten henkilöstön säilyessä reilussa 500 000 henkilössä.

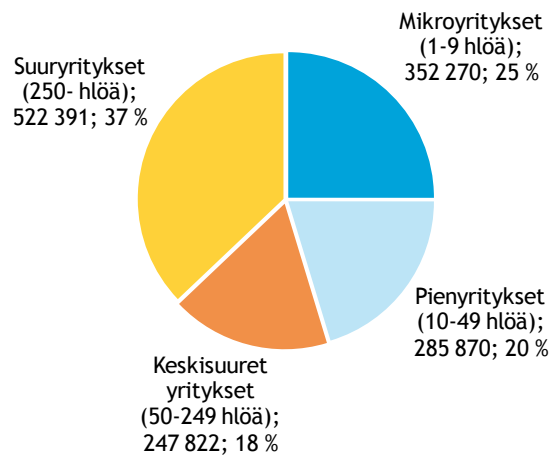
Kaikkein voimakkaimmin henkilöstö on lisääntynyt vuoden 1994 jälkeen pienissä, 10-49 henkilöä työllistävissä, yrityksissä - lähes 70 prosenttia. Keskisuuret yritykset ovat kasvattaneet henkilöstöään 45 prosentilla ja mikroyrityksetkin 44 prosentilla. Suurissa, yli 250 henkilöä työllistävissä, yrityksissä kumulatiivinen henkilöstön lisäys on jäänyt 17 prosenttiin.

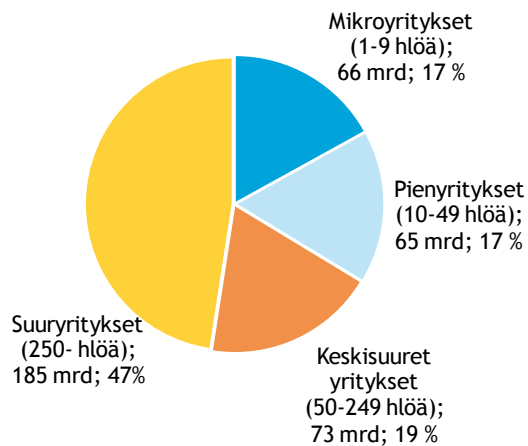
KUVA1 Työllisten määrän kehitys erikokoisissa yrityksissä, indeksi 1990=100

KUVA 2 Yritysten määrän jakauma yritysten koon mukaan

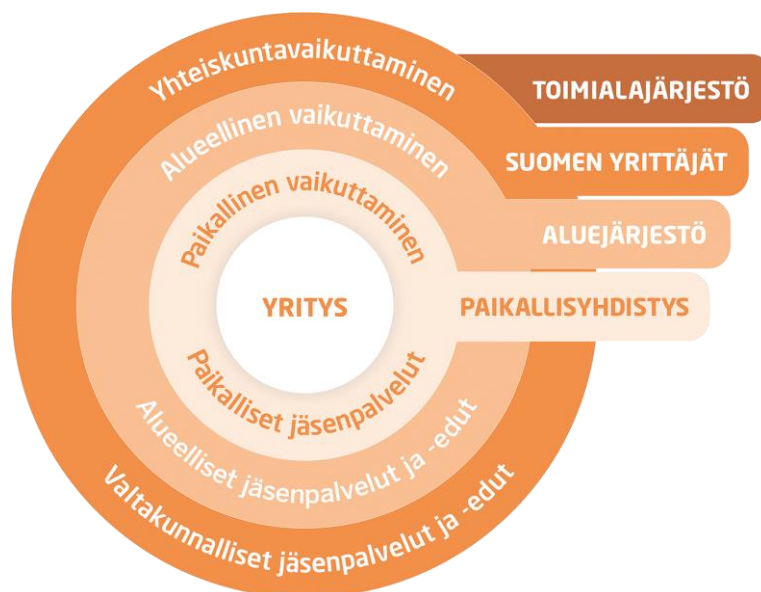
KUVA 3 Yritysten henkilöstön jakauma yritysten koon mukaan

KUVA 4 Yritysten liikevaihdon jakauma yritysten koon mukaan

Suomen Yrittäjät

Suomen Yrittäjät on elinkeinoelämän suurin, yli 116 000 jäsenyrityksen keskusjärjestö. Mukana on yrityksiä kaupan, liikenteen, palvelujen, teollisuuden ja urakoinnin toimialoilta. Jäsenrakenne vastaa suomalaista yritysrakennetta. Jäsenyrityksistä puolet on yksinyrittäjiä ja puolet työnantajayrityksiä. Suomen 88 000 työnantajayrityksestä Suomen Yrittäjiin kuuluu 52 000 yritystä. Yrittäjäjärjestön toiminta rakentuu yli 400 paikallisyhdistyksestä, 20 aluejärjestöstä ja 54 toimialajärjestöstä. www.yrittajat.fi

Julkaisija: Suomen Yrittäjät | Mannerheimintie 76 A, PL 999, 00101 Helsinki
puhelin 09 229 221 | toimisto@yrittajat.fi | www.yrittajat.fi